

	12.23	13,2	1454	7,1	126	D	115	-0,9	-1,7
	13.00	28,5	1457	6,7	127	D	141	-0,3	-2,1
	13.00	33,5	1566	6,6	139	D	75	-1,2	-1,2
	14.23	12,2	1670	5,1	151	D	150	-0,9	-1,9
	20.03	38,1	2237	5,1	209	R	308	-1,7	-1,6
	21.01	50,2	2371	4,9	220	R	326	-1,5	-0,9
V.	9.23	02,8	1429	6,8	96	D	132	-0,2	-2,0
	11.20	33,8	1629	6,8	120	D	138	-1,1	-1,6
	24.01	28,1	3112	6,2	255	R	128	-1,0	+1,8
VI.	7.21	49,9	1605	6,2	90	D	58	-1,2	-0,8
	13.21	00,6	2269	5,4	159	D	152	-0,9	-0,8

/folytatás a Meteor 1973. 1.sz.-ban./

Észlelő amatőrök figyelmébe

A Szaturnusz az év végén már igen jól látható. Néhány szép Szaturnusz-rajz már eddig is érkezett, Pekker Sándor /Ravaszd/ munkatársunktól. Október 6-án a bolygó déli fősávján egy erős, sötét folt volt észlelhető. Ki észlelt hasonló jelenséget? A Szaturnusz sötét foltai és világos területei igen értékes támpontot nyújtanak a bolygó tengelyforgásának meghatározására.

Az 1970-1972 évi meteor-megfigyelésekről részletes beszámolót küldött Keszthelyi Sándor és Mezősi Csaba /a Meteor 1973. 1. számában kivonatossan közöljük/. A bőséges észleléshez és a gondos feldolgozáshoz őszintén gratulálunk, és kérjük azokat a műkedvelőket, akik nem állnak rendszeres kapcsolatban az adatgyűjtőkkel, de rendelkeznek észlelésekkel, hogy az 1972. évi adatokat mielőbb juttassák el Mezősi Csaba címére: Pécs, Vak Bottyán u. 50.

M E G F I G Y E L É S E K

Meteor-statisztika, 1972. június 5-9.

/Kivonat Keszthelyi Sándor leveléből./

A Csillagászat Baráti Körének székesfehérvári találkozója alkalmából esténként számos amatőr végzett együttesen észleléseket. Az adatok eredményét az alábbi táblázatok mutatják. Az I. táblázat az egyes észlelési napok alatt a megfigyelt időtartamát, az ezidő alatt észlelt meteorok számát és a hosszú nyomot hagyó meteorok számát tünteti fel:

1972.	Időtartam	No. Meteor	Hosszú Meteor
VII.5	0 óra 10 perc	1 ?	-
6/7	2 15	19	10 - 11
7/8	2 40	16	-
8/9	2 45	28	1

Összesen 62 meteor adat volt kiértékelhető. Ebből: 29 % Cygnidának látszott, 19 % Draconida /?/ volt, radiáns RA=17:25, Dekl.₁=+57°. 8 % "Herschel" féle raj, radiáns RA=22:50, Dekl.₁=+51,5. Az eloszlás fényesség /mg/ és a szín /C=color/ szerint:

-1,5 mg	1 meteor	2 mg	16 met.	-3 C: 2 met.	3 C: 7 met.
-1 "	1 "	3 "	12 "	-2 C: 4 "	4 C: 1 "
0 "	4 "	4 "	5 "	-1 C: 7 "	6 C: 3 "
1 "	12 "	5 "	5 "	0 C: 20 "	7 C: 8 "
-	-	-	-	1 C: 2 "	8 C: 1 "

/A minusz szín-jel kék, a nagy pozitív vörös./

Keszthelyi Sándor /Pécs/

A Vénusz dichotómiája 1972. augusztusában

A Vénusz nyugati kitérése /W-elongáció/ időszakából, amikor a bolygó a hajnali égen látható, többnyire csak kevés észlelés áll rendelkezésre. Eppen ezért örömmel tapasztalhattuk, hogy ez év nyarán eléggé szép számú, feldolgozható észlelés érkezett, egyúttal új nevekkal is szaporodott az észlelő-amatőrök listája.

1. Klausz Zoltán és Gábor, Szerencs. 15 cm-es reflektor, $f = 155$ cm, nagyítás 200-szoros. "Általános és feltűnő jelenség a pólusoknál levő kis szarv-képződmények, valamint a terminátor ívének egyenetlensége". /3 rajz./

2. Pekker Sándor, Ravaszd. 20 cm refl., $f = 154$ cm, 200-szoros. "A dichotómia időpontjához legközelebb az aug. 28-1 rajzom van, bár a terminátor vonala itt is egy kissé homorú. A bolygó korongján néhány sötét, elmosódott foltot láttam ..." /5 rajz./

3. Zajác György, Debrecen. 15 cm-es refl. $f = 165$ cm, 65-sz. /A Csillagászati szakkör távcsövével 7 szép rajz./

Dichotómia, 1972 augusztus W-elong.

Előre számított /Calculated/ = 1972. VIII. 26,7
 Észlelt /Observed/, grafikusan = 1972. VIII. 29,5
 Különbség /0 - C/ = + 2,8 nap.

Jupiter-észlelések. 1972.

A II. táblán egy sorozat rajzot mutatunk be, az 1972 július és október közt készített, legjellemzőbb Jupiter megfigyelésekből. Észlelők:

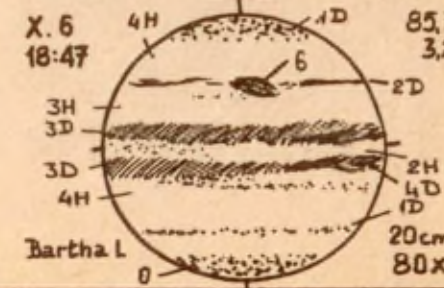
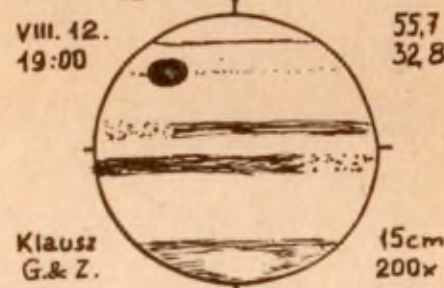
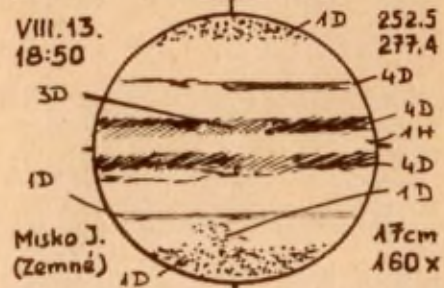
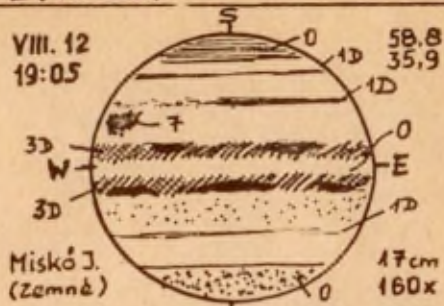
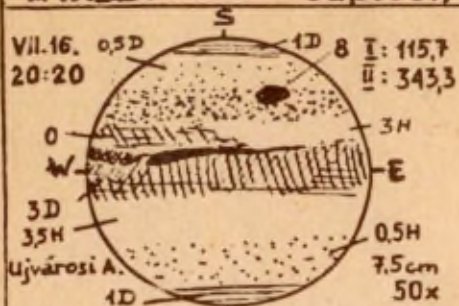
1. Miskó István /Zenné, Csehazslovákia/. 17 cm-es refl. $f=135$ cm, nagyítás 160-szoros.

2. ifj. Bartha Lajos és Kovács György /TIT Uránia Csillagvizsgáló, Budapest/. 20 cm refraktor, $f=200$ cm, 80-szoros.

3. Papp János /Budapest/. 15 cm refl. $f=120$ cm, 230-szoros.

4. Traxler László és Vörös József. /Esztergom/. 9 cm refr. 80 sz. és 15 cm refl. 67 sz.

5. Uivárosi Antal /Hajdunánás/. 7,5 cm refr. $f=35$ cm, 50 sz. és 25 cm refl. $f=190$ cm, 250 sz. /Nasmyth/.

Az adatok feldolgozására a következő számban visszatérünk, itt csak a Nagy Vörös Folt helyzetének kiértékelhető adatait közöljük. A GRF jovigráfikus hosszúsága a folt közepére vonatkosik, a II. forgási rendszerben. /L. még a Meteor 1972. 5.sz-ban a 10-12 lapot./

A GRF Jov. hosszúságai a System II-ben

1972. VI.	7.	23:50 UT.	L /II/ = 355°	Obs.:	Papp J.
VII.	2.	20:10 "	358	"	Vörös J.
VII.	16.	20:20 "	7	"	Ujvárosi A.
VII.	28.	20:48 "	4	"	Ujvárosi A.
VIII.	2.	20:00 "	358	"	Papp J.
VIII.	7.	19:05 "	8	"	Miskó I.
VIII.	9.	20:30 "	357	"	Klausz G. és Z.
	12.	19:00 "	357	"	Klausz G. és Z.
	12.	19:05 "	4	"	Miskó I.
	14.	20:15 "	0	"	Miskó I.
	14.	20:30 "	354	"	Papp J.

CSILLAGOS ÉG /1972. december - 1973. január/

B o l v g ó k. Merkúr: Dec. közepén napkelte előtt, mint hajnalcsillag látszik a keleti égen. Legnagyobb nyugati kitérése 21 fokra a Naptól, dec. 14-én. Január végén átkerül az esti égre. - Vénusz: megfigyelésre nem alkalmas. Hajnalcsillagként a Nap előtt két órával kel. - Mars: a hajnali égen látható, januárban már 3 órával a Nap előtt kel fel, de megfigyelésre nem alkalmas. Látszó fényessége 1,8 mg, látszó átmérője jan. 1-én 4", azaz 450-szeres nagyítással látszik akkorának, mint a Hold puszta szemmel. - Jupiter: Dec. végéig közvetlenül napnyugta után nyugszik, január végén napkelte előtt a hajnali égen jelenik meg. Megfigyelésre nem alkalmas. - Szaturnusz: Dec. 9-én szembenáll a Nappal, egész éjszaka látható. Jan. végén a láthatóság áttolódik az éjszaka első felére. Látszó átmérője jan. 1-én 18;3, 100-szoros nagyítássalakkora, mint a Hold. Gyűrűje teljesen nyitott! - Uranusz: éjfél előtt kel fel. Koordinátái jan. 5-re RA=13:27, dekl.=8:30, fényessége +5,8 mg, így kézi látcsővel is csillagként észlelhető, a Spicától 3 fokra északra. Látszó átmérője 3;6. - Neptunusz: Januárban 3 órával a Nap előtt kel fel, koordinátái jan. 5-re RA=16:20, dekl.=19:51, +7,9 mg-s csillagocskaként kisebb távcsővel is észlelhető a Scorpiusban, közvetlenül a pszi Ophiuchitól északra. Látszó átmérője 2;4.

K i s b o l v g ó k: A /4/ Vesta 1972. dec. 1-én kerül oppozícióba 7,4 mg-s fényességgel. Koordinátái a hónap végéig: Dec. 9. RA=4:22,0 Dekl.=+15:07, Dec.19. RA=4:12,2 Dekl.=+15:14 Dec.29. RA=4:04,4 Dekl.=15:29.

Meteorrajok: Geminidák dec.5-19 közt, max.13-án, ekkor az órákenti meteorszám elérheti a 60-at is. RA=7;5; Dekl.=+32°. Ekliptikai raj, éles és rövid maximummal, gyors meteorokkal. Decemberi Ursidák dec.17-24 közt, 21/22-i max. az RA=14,5; Dekl.=+76 radiáns felől. A Méchain-Tuttle 1790.II. üstökösből eredő raj általában kevés meteorot szolgáltat, néha váratlanul egy-egy gazdagabb időszakkal /pl.1954-ben/. Quadrantidák éles max. rajként jelentkeznek jan.1-5 közt, max.3-an, 50-100/óra meteorral /1970-ben 130-cal/. RA=15,3; Dekl.=+50, közepes sebességű meteorokat ad.